

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

งานสอนเป็นงานสำคัญ และเป็นหน้าที่โดยตรงของครูที่จะต้องรับผิดชอบ เพื่อให้การเรียนการสอนนักเรียน ได้รับผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตร และจุดประสงค์ของบทเรียนตามระดับของกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ในปัจจุบันหน้าที่ของครูจึงมีไม่เพียงแต่ให้ความรู้ในห้องเรียนอย่างเดียวแต่ต้องจัดประสบการณ์ที่จะเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตในสังคมให้แก่เด็กนักเรียนด้วย เมื่อระบบการศึกษาและหลักสูตรเปลี่ยนแปลงไป เช่น หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ความจำเป็นในการปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในวงการศึกษาก็เป็นเรื่องที่ต้องนำมาพิจารณาอย่างจริงจัง บทบาทของครูในปัจจุบันจึงเปลี่ยนไป นอกเหนือจากการสอนให้นักเรียนรู้หนังสือแล้ว ครูยังจำเป็นต้องให้นักเรียนมีความสามารถอย่างอื่น ด้วยการแนะนำแหล่งความรู้ให้ไปศึกษาข้อมูลเพื่อช่วยเสริมความรู้ความเข้าใจและช่วยแยกแยะปัญหาให้นักเรียนได้มองเห็นเด่นชัด พร้อมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกหัดคิดอย่างมีวิจารณญาณ และตัดสินใจแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ตลอดจนเป็นผู้มีคุณธรรมประจำใจด้วย ครูจึงเป็นผู้วางรากฐานการศึกษาเพื่อให้นักเรียนเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมและมีจุดมุ่งหมายในการดำเนินชีวิตในอนาคตให้ประสบความสำเร็จ สามารถประกอบอาชีพเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนและสังคมต่อไป

แผนการศึกษาแห่งชาติ (2520:12-13) ได้ระบุความมุ่งหมายไว้อย่างชัดเจน เกี่ยวกับการให้การศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีว่า” การจัดการศึกษาในทุกๆระดับจะต้องมุ่งให้ผู้เรียน คิดเป็น รู้จักแก้ปัญหาการทำงาน และสนใจที่จะมีส่วนร่วมตามวิถีทางของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความยึดมั่นในสถาบันชาติ

ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีระเบียบวินัย มีวัฒนธรรมและมีศีลธรรม รู้จักใช้สิทธิและหน้าที่ ภายในขอบเขตแห่งกฎหมาย การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ทางวิชาการและวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ และความถนัด เพื่อให้ แต่ละบุคคลเข้าใจและรู้จักเลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม”

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า โรงเรียนในปัจจุบันมีความรับผิดชอบมากขึ้น ครูก็มีบทบาทและภาระหน้าที่เพิ่มขึ้น ทั้งในด้านการสอนโดยตรงในห้องเรียน และการชี้แนะ ให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตในอนาคต ด้วยการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและการติดตามแนะแนวทางให้นอกเวลาเรียนอย่างสม่ำเสมอ ไม่หยุดยั้งอีกด้วย บทบาทที่สำคัญของครูจึงสรุปได้ดังนี้

1. บทบาทในการสอน การสอนมิใช่เพียงแต่สอนนักเรียนให้อ่านออกเขียนได้ หรือทำเลขได้เท่านั้น การสอนในปัจจุบัน ครูจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ต้องยอมรับว่านักเรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้แตกต่างกัน นอกจากนั้น ต้องคำนึง ถึงพื้นฐานของครอบครัว ความสามารถ ความสนใจ ทักษะคิดตลอดจนโครงการในอนาคต ของนักเรียนด้วย ครูจะให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ต้องคำนึงถึงสิ่งดังกล่าว จึงจะจัด ประสบการณ์เพื่อการเรียนรู้ได้เหมาะสม ความรู้เนื้อหาวิชานั้นเป็นสิ่งสำคัญ แต่ครูต้อง พัฒนานักเรียนให้สามารถนำความรู้ที่ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตได้ด้วย การสอนของครู จึงจะประสบผลสำเร็จ ครูจะต้องคำนึงถึงความจริงประการหนึ่งว่า ประสบการณ์แห่งการ เรียนรู้ที่ครูให้แก่เด็กเหมือนกันจะเกิดการเรียนรู้ไม่เท่ากันซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพของผู้เรียน สภาพของผู้เรียนมี อิทธิพลต่อการเรียนรู้อย่างยิ่ง ฉะนั้น การสอนจึงเกี่ยวข้องกับกระบวนการแนะแนวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะการแนะแนวกับการสอนมีความเกี่ยวพันกันอย่างใกล้ชิด ในการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนพฤติกรรมไปในแนวทางที่ต้องการโดยมุ่งให้ นักเรียนได้เข้าใจตนเอง พร้อมทั้งรู้จักเลือกตัดสินใจได้อย่างฉลาด

2. บทบาทในการกำหนดกิจกรรม หรือเสนอแนะกิจกรรมให้นักเรียนทำเพื่อ เสริมสร้างประสบการณ์ให้เกิดการเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้น ครูเป็นผู้มีความสำคัญที่จะกำหนดกิจกรรม ต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่ม การได้ทำกิจกรรมเป็นรายบุคคลก็ดี หรือเป็นกลุ่มก็ดี มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยพัฒนานักเรียนทั้งในด้านการพัฒนาสติปัญญาและ

ในด้านการปรับตัว ด้านอารมณ์ และสังคม ครูจึงมีบทบาททั้งด้านการสอนและการแนะแนว ควบควบคู่กันไป เพราะจะทำให้ครูมองเห็นพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนได้ชัดเจน ถ้าพบ พฤติกรรมที่เป็นปัญหา เช่น การเข้ากับเพื่อนไม่ได้ เจ็บขริม เกเร หรือพฤติกรรมอื่น ๆ ที่ ไม่พึงประสงค์ก็จะได้หาทางป้องกันแก้ไขได้ถูกต้องในโอกาสต่อไป

3. บทบาทในการประสานงาน ครูมีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการขอความช่วยเหลือ หรือความร่วมมือกับฝ่ายต่าง ๆ เช่น ฝ่ายวิชาการ อธิการ ปกครอง บริการ รวมทั้งขอความช่วยเหลือจากฝ่ายแนะแนว ห้องสมุด พยาบาล เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมี ความเจริญเติบโตทั้งทางกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และสามารถปรับตัวให้มีชีวิตอยู่ในสังคม ได้อย่างราบรื่นและเป็นสุข

4. บทบาทครูในด้านแนะแนว ครูจะต้องมีบทบาทเกี่ยวกับการแนะแนว อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ คือ ครูจะต้องเป็นผู้ให้การช่วยเหลือนักเรียนแต่ละคนให้เขาได้ทราบ ถึงความต้องการ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และตัดสินใจอย่างฉลาดด้วยตัวเอง โดยครูเป็นเพียงผู้แนะแนวให้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจของนักเรียน (มะเตือ เสมา 2519 : 14-15)

จะเห็นได้ว่า บทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งของครูในปัจจุบัน คือ บทบาทในการแนะแนว ครูที่ทำการสอนหรือทำหน้าที่อื่นใดที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ต่างก็มีส่วนเกี่ยวข้องและมีโอกาสให้ ความช่วยเหลือ โครงการแนะแนวของโรงเรียนได้ทั้งนั้น บทบาทของครูในฐานะเป็นผู้แนะแนว ซึ่งครูอาจจะปฏิบัติได้ทั้งในระหว่างทำการสอนในห้องเรียนและนอกเหนือจากการสอนในห้อง เรียนควรมีดังนี้

1. พยายามเข้าใจนักเรียนโดยให้ความเป็นกันเอง และร่วมกิจกรรมกับนักเรียน บ้างเมื่อมีโอกาส การได้ร่วมกิจกรรมกับนักเรียนจะช่วยทำให้ครูทราบปัญหาความต้องการ และความคิดเห็นของนักเรียนหากมีปัญหาก็จะได้แก้ไขได้ทันที

2. หาวิธีปลุกฝังความสำนึกในเรื่องอาชีพแก่นักเรียน เช่น พยายามให้ข่าวสาร เกี่ยวกับอาชีพในรูปของการบอกกล่าวเล่าสู่กันฟัง ในรูปเอกสารจัดกิจกรรมเกี่ยวกับอาชีพ หรือ จัดศึกษานอกสถานที่ นำไปชมสถานที่ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนได้มีหูตากว้างขวาง

ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเลือกและการตัดสินใจประกอบอาชีพของนักเรียนในอนาคต ทั้งยังเป็นเครื่องกระตุ้นอย่างสำคัญให้เด็กมีความสำนึกว่า การประกอบอาชีพเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตของคนทุกคน และชีวิตจะเป็นสุขได้จะต้องมีอาชีพที่มั่นคงและสุจริต

3. ให้คำปรึกษา เป็นวิสัยของครูซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และมีอาวุโสมากกว่า เด็ก เมื่อพิจารณาเห็นว่า พฤติกรรมใด ๆ ของเด็กจะทำให้เกิดความเสียหายทั้งต่อเด็กเอง และต่อส่วนรวม ครูย่อมต้องให้ความช่วยเหลือ ดักเตือนหรือให้คำปรึกษาแก่เด็ก

4. ช่วยเหลือในเรื่อง การปรับปรุงและส่งเสริมบุคลิกภาพนักเรียน โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับลักษณะท่าทาง ท่วงทิวจา รวมไปถึงสภาพอารมณ์ ครูมีส่วนช่วยได้เป็นอันมาก หากนักเรียนมีสภาพของอารมณ์ที่มีความมั่นใจและเชื่อมั่นในศักดิ์ศรีของตนเองแล้ว จะมีส่วนช่วยให้เป็นผู้มีบุคลิกภาพดีด้วย นอกจากนี้ในด้านคุณธรรมและความดีงามต่าง ๆ ครูก็มีส่วนปลูกฝังและส่งเสริมให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนเป็นอย่างมาก (ธีรศักดิ์ ศรีพรวิสิฐ 2520: 22-23)

ครูสังคมศึกษามีความรับผิดชอบโดยตรง ในการช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงโดยรวดเร็วและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพของสังคม และมีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข ทั้งนี้เพราะวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาพื้นฐานที่จะสอนนักเรียนให้เป็นพลเมืองดีของชาติโดยสมบูรณ์ การที่รัฐบาลจะพัฒนาประเทศได้นั้น ถ้าขาดเสียซึ่งพลเมืองที่มีคุณภาพดีแล้ว ย่อมหวังไกลความสำเร็จที่จะไปถึงเป้าหมายอย่างแน่นอน ดังนั้น บทบาทของครูสังคมศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างมากทีเดียว (ณรงค์ สุขพยัคฆ์ 2524: 30)

ปรีชา คัมภีรปกรณ (2525: 238-239) สรุปบทบาทหน้าที่ของผู้สอน คือ การสอนผู้เรียนทั้งในด้านวิชาการ และความประพฤติ นอกจากหน้าที่ดังกล่าวแล้วผู้สอนที่ดีควรจะได้มีบทบาทในการช่วยเหลือ และบริการผู้เรียนในด้านอื่นได้ด้วย เพราะผู้สอนจะต้องระลึกอยู่เสมอว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวของผู้เรียนส่วนหนึ่งมาจากตัวผู้สอน บทบาทของผู้สอนควรจะมีดังนี้

1. ให้ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในทางด้านวิชาการ หรือวิชาชีพที่ตนต้องรับผิดชอบอยู่ หน้าที่นี้เป็นหน้าที่หลักของผู้สอน และผู้สอนที่ดีย่อมจะมีความห่วงใยและพยายามหาแนวทางและวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์การสอนที่กำหนดไว้โดยครบถ้วน

หรือมากที่สุด

2. ช่วยเหลือในการสอนซ่อมเสริม หรือทบทวนเป็นการช่วยเหลือผู้เรียนที่มีปัญหา โดยเฉพาะผู้เรียนทั่วไป อันเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ได้บรรลุวัตถุประสงค์การสอน ในวิชาที่ตนรับผิดชอบ

3. ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาเฉพาะราย ผู้เรียนบางคนอาจจะมีปัญหาที่แตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเรียนการสอน อาจจะมีปัญหาในเรื่องการเรียน บางคนเรียนช้า ทำให้ไม่ทันคนอื่น และบางคนอาจจะเรียนเร็ว ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ซึ่งในการนี้หากผู้สอนสามารถเข้าใจและมอบหมายงานที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน เหล่านี้แล้ว จะทำให้ทุกคนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น

4. การให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียน ในการให้ความช่วยเหลือผู้เรียนในด้าน สุขภาพ การแนะแนว หรืออื่น ๆ ก็ตาม สิ่งที่ต้องการมากคือข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน ในกรณี เช่นนี้ ในฐานะที่ผู้สอนเป็นบุคคลหนึ่งที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้เรียนค่อนข้างมาก จึงเป็นผู้ที่สามารถ รวบรวมข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี

5. การประสานงาน กับผู้ที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือผู้เรียนด้านต่าง ๆ นั้น จะต้องอาศัยความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว ผู้สอนในฐานะที่เป็น ผู้เกี่ยวข้องด้วยคนหนึ่ง อาจจะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานในการให้ความช่วยเหลือจากบุคคล ฝ่ายใดก็ตาม ดังนั้นนักการศึกษาต่างก็ยอมรับความสำคัญของครูสังคมศึกษา ดังเช่น สันต์ ธรรมบำรุง (2522: 174) กล่าวถึงครูสังคมศึกษาว่าครูสังคมศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งใน การพัฒนาประเทศ เพราะครูสังคมศึกษาเป็นผู้ชี้แนะ เป็นผู้ให้ความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ช่วยเหลือแนะแนวทางให้คนมีค่านิยมและมีทักษะในการเป็นพลเมืองดี รู้สภาพเป็นอยู่ของตน ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ช่วยขจัดปัญหาและพัฒนาสังคม เมื่อสมาชิกแต่ละคนของสังคมเป็น พลเมืองดี มีระเบียบ รู้จักสิทธิและหน้าที่มีอาชีพและรายได้ แก้ปัญหาส่วนบุคคล และสังคมได้ ย่อมทำให้สังคมมีความสุข มีมาตรฐานดี ฉะนั้นครูสอนสังคมศึกษาจึงมีส่วนช่วยสร้างเด็ก แต่ละคนให้เป็นพลเมืองดีตามที่ประเทศต้องการ ช่วยยกมาตรฐานสังคมให้ดีขึ้น มีความสุข และช่วยพัฒนาประเทศตามแนวทางที่ต้องการ

เพื่อที่จะทำหน้าที่ครูสังคมศึกษาในแนวทางใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูสังคมศึกษา

ควรทำความเข้าใจและศึกษาสภาพสังคมไทยในยุคใหม่ ซึ่งล้วนแต่เป็นสิ่งที่บ่งชี้ถึงหน้าที่ของครูสังคมศึกษาแนวใหม่ ต้องเสริมสร้างสุขภาพทางกายและใจของคนให้เข้มแข็งและสมบูรณ์ก่อนที่จะสามารถแนะนำทางด้านสุขภาพอนามัยและแนะแนวแก้ปัญหาเกี่ยวกับจิตใจและอารมณ์ให้กับเด็กนักเรียนได้เป็นอย่างดี (เลขา ปิยะอัจฉริยะ 2522 : 24)

ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ต้องมีแนวทางและวิธีการที่เหมาะสมที่จะสามารถทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพในสังคมได้ นอกจากนี้ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาในปัจจุบัน จะต้องดำเนินการเรียนการสอนให้ได้ผลสัมฤทธิ์มุ่งหมาย พยายามขจัดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ให้หมดไป ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา จึงนับว่ามีบทบาทมากที่สุด (ก่อ สวัสดิพิทักษ์ 2520 : 2)

ปัญหาและแนวโน้มของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา ทำให้ครูสังคมศึกษาในปัจจุบันมีบทบาทและความรับผิดชอบเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม บทบาทของครูในปัจจุบันและอนาคตจะต้องมีความรอบรู้เกี่ยวกับอาชีพสาขาต่าง ๆ และมีความสามารถให้ความรู้เพื่อเตรียมตัวนักเรียนให้มีความพร้อมที่จะเลือกประกอบอาชีพ หรือเข้าสู่วิชาชีพที่ตนสนใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวโดยสรุปก็คือ ครูสังคมศึกษาควรมีความสามารถในการแนะแนวอาชีพควบคู่กับการแนะแนวการศึกษา (ลาวัณย์ วิทยายุทธกุล 2526 : 231)

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครูสังคมศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกับนักการศึกษาดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญและตระหนักถึงบทบาทของครูสังคมศึกษาในการแนะแนว ว่ามีความสำคัญเท่าเทียมกับบทบาทในการให้ความรู้ทางวิชาการ จึงต้องการศึกษาความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาในการแนะแนว เพื่อแสวงหาแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของครูสังคมศึกษา ในการแนะแนวนักเรียน"

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา เกี่ยวกับบทบาทในการแนะแนวนักเรียน ในด้านการศึกษา อาชีพและการพัฒนาบุคลิกภาพ โดยการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษา

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการแนะแนวนักเรียน ระหว่างครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน

สมมติฐานของการวิจัย

จากการศึกษาผลงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของครูสังคมศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น ผลการวิจัยของ มารศรี รัตนกันทา (2523 : 90) เรื่อง "ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของตนในการพัฒนาชุมชน" พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 ปีขึ้นไป กับครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี เกี่ยวกับบทบาทของตนในการพัฒนาชุมชนทางด้านสังคม เศรษฐกิจ ทางด้านการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากการค้นพบนี้ กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน และความคิดเห็นที่แสดงออกเกี่ยวกับบทบาทของตนเกี่ยวกับตนในการพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นบทบาทนอกเหนือจากการสอนปกติ น่าจะสามารถนำมาพิจารณาการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของครูสังคมศึกษาในการแนะแนวนักเรียน โดยการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จะเป็นไปในทำนองเดียวกันได้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ว่า "ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของครูสังคมศึกษา ในการแนะแนวนักเรียน ระหว่างครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน แตกต่างกัน"

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้วางขอบเขตการวิจัยไว้ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายโรงเรียนรัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการแนะแนวนักเรียนในด้านการศึกษา อาชีพ และการพัฒนาบุคลิกภาพของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2528

คำจำกัดความในการวิจัย

ครูสังคมศึกษา

หมายถึง ครูสอนวิชาสังคมศึกษาทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัฐบาลส่วนกลาง สังกัด กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

บทบาท

หมายถึง หน้าที่ ความรับผิดชอบ และการปฏิบัติงานที่ถูกกำหนดไว้ควบคู่กับตำแหน่งที่ผู้นั้นได้รับการแต่งตั้ง หรือสิ่งที่ควรกระทำในหรือนอกเหนือหน้าที่

การสอน

หมายถึง การที่ผู้สอนจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน และจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรพร้อมทั้งให้การแนะแนวแก่นักเรียน ด้านการศึกษา อาชีพและการพัฒนาบุคลิกภาพ เพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ในทุกด้าน

กิจกรรมเสริมหลักสูตร

หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียน โดยครูสังคมศึกษามีส่วนให้การแนะแนว เพื่อส่งเสริมความเจริญแก่นักเรียน

การแนะแนว

หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือนักเรียนแต่ละคนให้รู้จักเข้าใจตนเอง โลกที่เขาอยู่และบุคคลอื่น ๆ ที่เขาเกี่ยวข้องกับตัว ให้สามารถหรือนำตนเองในสิ่งแวดล้อมอย่างฉลาด ให้สามารถพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ในทุกด้าน ให้สามารถนำศักยภาพของตนมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม และดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

การแนะแนวการศึกษา

หมายถึง กระบวนการที่ช่วยนักเรียนแต่ละคนมีความรู้ในเนื้อหาวิชาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ให้รู้จักโลกทัศน์ทางการศึกษา รู้จักวิธีเรียนที่ดี ตลอดจนรู้จักแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียน และสามารถนำความรู้ให้เป็นประโยชน์ในการวางแผนเพื่อการดำรงชีวิต

การแนะแนวอาชีพ

หมายถึง กระบวนการที่ช่วยนักเรียนให้รู้จักโลกทัศน์ของงาน อาชีพเข้าใจความสามารถและความถนัดของงาน เพื่อเตรียมตัวสำหรับประกอบอาชีพ รู้จักการปรับตัวในการทำงาน และเลือก

อาชีพอย่างฉลาด

การพัฒนาบุคลิกภาพ

หมายถึง กระบวนการที่ช่วยนักเรียนแต่ละคน ให้มีการปรับปรุงตนเองให้สามารถเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความเจริญทั้งกายและจิตใจ มีบุคลิกภาพที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม และความประพฤติที่ดีงาม ตลอดจนรู้แนวทางและวิธีการที่จะเผชิญปัญหา สามารถปรับตนเองเข้ากับสภาพแวดล้อมได้อย่างดี และแก้ปัญหาต่าง ๆ ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

1. ครูสังคมศึกษาอาจใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงบทบาทของครูสังคมศึกษา ในด้านการเรียนการสอนและการแนะแนว เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตนให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผู้บริหารอาจใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและดำเนินงาน เพื่อสนับสนุนครูสังคมศึกษาให้สามารถปฏิบัติงานทั้งด้านการสอนและการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. สถาบันผลิตครู อาจใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น
4. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าแก่ผู้สนใจทั่วไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย